

lesarabrev

Føroya Keyppssamtøka og kynslig diskriminering

Í grannalondum okkara royna demokratiskar kreftir at beina fyr kynslig diskrimineringini á arbeiðsmarkaðinum. Í Danmark er soleiðis bannað arbeiðskeyparum at lýsa alment eftir »kvinnu» ella »mannfólki» til ávís störv. Hetta er sama sum at lýsa eftir »svørtum» ella »hvítum» fólki til störv.

So seint sum 25. november lýsir Føroya Keyppssamtøka eftir »Skrivstovuvinnu». Altíð havi eg hildið Keyppssamtøkuna verið framburðshugaða fyrtektu í mun til privatkapitalistisku fyrtektunum, og mær vitandi er formaður FK's gamal sosialistur. Sosialistar eiga at arbeiða fyr javnrættindi kynjanna millum.

Hvat sigur hann og nevnd FK's annars um tað, at kynini ikki hava javnrættindi til at søkja um störv í Keyppssamtøkursluni?

Ella hugsar nevnd FK's veruliga á teirri suðurafrikansku breyt, at fólk, alt eftir kyn og rasu, hava náttúrlig viðfødd evni til ávís störv? Skulu stjórar bara vera menn, og skrivstovufólk kvinnur, ella hvat?

At enda vil eg spyrja, nær vit her heima fáa eina lóg sum samsvarar teirri donsku um javnrættindi kynjanna millum til øll arbeiði. Vandin við okkara heimastýri er, at tað einans eru tær framskygdu, progressivu, lógirnar góttiknar á fólkatingi, sum »ikke gælder for Færoerne». Sostatt gerst ein ræddur fyr tí fullkomnu loysingini, tí tað verður lóggávan her heima helst enn meir reaktioner enn nú.

Søkt eigur at vera eftir »FÓLKI» til arbeiðspláss og ikki eftir ávisum kyni, húða- ella hárliti.

krippi

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytn fyr at fáa lesarabrev upp-tikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvini.

Heimsins skomm

Um allan heimin vórðu Føroyar ein skomm valdagin. Tjóðin, sum valdi afturhaldsflokkarnar — sama tjóðin, sum eisini valdi nei til 18-ára valrætt fyr stuttum. Meðan aðrar heimsins tjóðir flyta seg í framburðsætt, flyta Føroyingar seg í afturhaldsætt. Og fyr ikki at gloyma sensurin í bløðum, onki undantikið, so hava seinastu mánaðarnir verið nakrir av teim svartastu í søgu Føroya.

Tó var tað ein uggi, at svartasti flokkurin, fólkaflokkurin, onki avmarka seg frá gásaflokkum og seiðatorvum), gekk aftur. Men sambandsmenn fingur hansara atkvøður, meðan toskarhøvdaflakkurin fekk tjóðveldisatkvøður.

Tað undraði mann, at Erlendur skrivur í 14. Sept., at sambandið er

einasta »afturhaldið». Sig mær — hvat halda hann og tjóðveldismenn annars um fólkaflokkinn og urguteirra Dagblaðið? Heldur vildi eg, um eg var tjóðveldismaður, sett kross min við sambandið enn við fólkaflokkinn, sum umboðar tað svartasta afturhald við nationalum yvirfóna, sum eksisterar uttanfyri kristiliga flokkinn hjá nasistinum Franz-Josef Strauss í Bayern.

Lat tey so blanda kristindóm og tingpolitikk saman fyr at vinna atkvøður. Men Kristus í himli, gamli stríðsmaðurin hjá palestínensarunum móti jødiskum og rómverskum yvirstætti og herreiði, hann man taka undir við mær og byggja hefur yvir avgerð Føroyinga 7. nov.

Svein Ungi

Til Helenu Samuelsen

Hvussu er samvitska tyg-ara sum fyrrverandi formaður fyr felagnum JAVNA, tá tygum opið og eldhugað fara í bardaga fyr at verja fólkaflokkinn og Óla Breckmann — tá tygum annars stilla tygum alment fram sum verja fyr landsins mest asosiala flokki? Samsvarar slíkt felagsarbeiði innan JAVNA — ella hvat skal ein halda um eitt tilíkt felag, sum velur sínar formenn frá einum flokki, sum bert byggir á asosialitet, persónsforfylging, kapitalistavald, beinhardt-an kappingarbúskap, har tann minni menti verður traðkaður niður?

Sanniliga undrar tað meg at siggja tygum og annað fólk, sum ein hevði hugsað betri um, mitt í fólkaflokksparaduni, stríðnum móti teim minni mentu. At enda: hvi nýta tit hampafólk ikki heldur kreftir tykkara til at standa sum manngarður um fólk sum Hanus Andreassen og bardaga hansara móti persónsforfylging, órættvisi og dupultmoralí fólkaflokksins?

Tit hava onki at gera í tí flokkinum, yvirlatið tit hann til pengaspekulantar og grossistar.

sosialur sosialistur

★ ★ ★

Miðaldarligt valstríð tjóðveldisins

Tjóðveldismenn hava við rætti ofta gramt seg um at sambandsmenn og aðrir borgaraligir hava nýtt tað skitna vápn í propaganduni móti flokkinum, at blanda átrúnaðarlugu kenslurnar hjá fólki upp í

hesa politisku propaganda.

Ti undrar tað, at Fjúr-andi beint uppundir valið fer inn á somu miðaldarlugu breytina: sí greinina »Neyðars sambandsfólk» í

Dimmalætting týsdag 28. november

Ímaði snorklútur sambandsins, eintak nummar 137 higartil í ár.

Nú er longu nakað útlíðið, síðan týsdagsdimman kom, og tey flestu hava kanska gloymt innihaldið. Men illgresið, ið sáðað varð, ver neyvan deytt fyr tað. Og onkuntið eydnast at festa røtur.

Tað er av størsta týðningi, at samfelagskritiska fólk fylgja við, kanska og avdúka hettar vanskeplandi órvitstosið, ið dagliga verður spýð niður í Føroya fólk.

Eg fari tí at heita á lesaran um at bláða ígjøgnum týsdagsdimmu saman við mær. Roynið at halda klígginum aftur, men latið bert náttúrligu vreiðina sleppa framat.

Á fyrstu síðu verða vit einaferð enn mint á tey frisku, føroysku fólkini í Rituvík, ið strevast fyr at vinna landmonnum sinum føroyska mjólk. Á eini av myndunum siggja vit trí smilandi starvsfólk standa hvør á sinum bási. Og har eru eisini fleiri tómr bástar til neytini. Neytini fáa

tað so arbeiðsligt, og starvsfólkið fær tað so gott sum møguligt. Sjálvt Göbbels gamli kundi lært eitt og annað av propagandaapparatinum hjá Højgaard Simonsen.

Men har eru eisini aðrir gloypubitar til tann hugagóða lesaran:

»Hevur ikki sett seg í samband við lögregluna í Klaksvík». Ein tann vamlisligasti stubbin í blaðnum yvirhefur. Í stuttum eru tíðindini hesi: Dani á vitjan í Føroyum fregnast um hálendingin, sum datt oman í heyst. Men dimma skal nokk fáa burturúr:

Í besta »Rapport-» og »Bild-»stili sleypa teir so um hin fremmandu, ið »sigur» seg savna upp lýsingar til eftirsitandi mammuna. Eftir at hava vit á fleiri »løgini» og illgrunaverð fyrbrigdi, kann dimma tó ugga sínar ræðsluslugnu lesarar við, at sambært einum ella øðrum presti er maðurin kanska ikki njósnari, og at fólk ikki eiga at bera »stórvegis» ótta fyr honum. Maður-

in er kanska ikki eingong sinnissjúkur hóprápsmaður, men INTERPOL átti nú at frætt kortini. At enda verða suðringar inniliga ávarðaðir, tí nú búleikast jassurin í Suðri.

Og so er hann sosio-logur ella okkurt tilíkt, og tað er ivaleyst okkurt við sosialismu.

Meg lysti at vitað, hvat dimma hevði skrivað, um maðurin hevði verið pakistanari ella kanska enn tá svartur.

Men um hasin neyðar danin ongantið vendir sær til lögregluna, er tað sera skilligt, tí so endar hann í geglinum. Ið hvussu er, um dimma fær sín vilja.

Síða 2 er eisini áhuga-verð. Har frætta vit (á donskum) um tveir kav-arar, ið lótu liv av eini arbeiðsvalukku í Norðsjónum. Seinast í stubbanum verður líka nortið við, at nú eru nær 70 kav-arar deyðir av líkandi ávum.

Her er sanniliga tilfar til eina logandi ákæru móti oljufelagunum og teirra vanvirðing av mannalivum. Móti eini

samfelagsskipan, ið krever, at arbeiðsfólk seta liv og heilsu upp á spæl fyr at skava saman pening til nökur fá.

Men nei, dimma leggur dent á heilt onnur ting. Yvirskrivtin talar fyr seg: »Gav signal til deres egen død». Hervið lokkar dimma okkum at trúgva, at kav-ararnir tóku seg sjálvar av døgum, og at skuldin ikki er at finna hjá teimum, ið sendu teir í dýpið.

At enda uggar dimma okkum tó við, at kav-ararnir tjentu hilar 2000 krónur tann dagin.

Síðu 3 fara vit lætt um. Oseka-lýsingin eigur hálu síðuna, og hagar aetli eg mær ongantið.

Lesarabrevini á síðu 4 eru heilt vanlig, og blaðstjórnin hevur skrivað tey trí (av fimf). Martin Petersen skal hava rós, hann er tann einasti, ið torir at seta sitt (annars ógvuliga) kristna navn undir. Og tað er sanniliga djart gjørt, tí slíkum orðaskvaldri »o.t. fjsi» skal leitast leingi eftir.

Síðu 5 eigur Føroya eggvirki næstan alla.

»Rationell framleiðsla — ella?», verður spurt. Nei, men ógvuliga rationell reklama.

Og restin av dimmu so at siga, er lýsingar. Heildanskar og hálv-brotnar og so eru nakrar stuttligar á setursføroyskum.

Og føroyingar keypa: Sjokolátueskju, átulig blanding kr. 39.95, 3 fyrelestrar eftir Høga Poulsen (heft) kr. 14.00 og sildagørn uppá tilboð frá C. C. Johansen.

Alt kann prakkast uppá føroyingar, er tað líkt til.

Men lýsingarnar bera eisini onnur boð. Hvær einasta dimma inniheldur neyðarróp eftir íbúðum.

Og kroyst uppi í einum horni á síðu 8 finna vit eina áhugaverða afturat: Ný skulu teir hava ein landsskúlastjóra, og hóast starvið ikki eingong er normerað, er lønin longu ásett: 204.362 krónur, ella tað sama sum triggjar arbeiðsmannalønir.

Alt í einum skilja vit uppafur betri, hvi eitt ný Hans Jacob Debes hoppaði av sum »frama-maður».

Tekningin á baksíðuni er aloftast so syndarluga býttislig. So er eisini

hesaferð. Men hendingaferð er okkurt gullkornið við, kanska av óvart.

Ítróttarteigin kunnu tey meta um, sum hava skil og áhuga fyr slíkum. Eg havi hvørki.

Og nú, kæri lesari, eru vit komnir ígjøgnum Føroya størsta og elsta blað. Tað blað, ið ætlandi hevur størst ávirkan á, hvat føroyingar hugsa og gera.

Tá Dimmalætting verður drigin fram her, er tað als ikki, tí hon er nakað eindomi. Tað ber til at finna demí sum hesi í øllum teimum føroysku bløðunum. Tíðindi uttanlands verða gloypit rá og borin víðari í tí líki, sum stóru tíðindastovurnar og stórvejsdini aftan fyr tær ynskja tað. Og við føroysku tíðindunum er ikki betri státt.

Hygg bert ígjøgnum nøkur eintøk av Dagblaðnum, ella les tær dimmur, ið eru komnar út, síðan hesar reglur vórðu skrivaðar.

Men um ringur smakkur kemur í munnin, og um lygnirnar og hetzið sviður í eygunum, kanst tú ugga teg við, at tað hjálpir at siga sína meining. GER TAÐ.

Martin